

שיר השירים (43)

תמוגי ירכיף (ז. ב)

אמרו חז"ל (סוכה מט:): תנא דבי רב מאי דכתיב: "תמוגי ירכיף", למה נמשלו דברי תורה כירך? לומר לך: מה ירך בסתר, אף דברי תורה בסתר. ומהי הדרך להגיע לצניעות? ע"י שהאדם מתחזק באמונה, ומכיר ויודע שאין לו משלו כלום, ועמל בנפשו לעשות הכל בצניעות, אז הקב"ה עוזרו שיגיע לדרגה הגבוהה של צניעות, עד שהוא ג"כ לא יכיר מעשיו! אמנם תנאי קודם למעשה יש בזה, אם רוצה האדם להגיע להצנעה האמיתית ראשית דבר צריך הוא שלא לחפוץ כבוד על מעשיו! דהנה הרבינו יונה הלא כתב שהמדרגה העליונה היא: שלא יחמוד כבוד על מעשיו הנכבדים, ולא יבקש תפארת על פעוליו המפוארים, ויסתירם מדעתם כפי היכולת. והיינו, שאם בלבו חומד הוא כבוד ומבקש תפארת, אי אפשר שיסתיר את מעשיו, רק אחר שיעמול האדם על תאוות הכבוד, ועל אמונה, יוכל על ידן להגיע למדת הצניעות, שיסתיר את מעשיו! הגדה של פסח "ר' שלום"

מה יפו פְּעַמֶּיךָ בְּנִצְעָלִים בַּת נְדִיב (ז. ב)

"מה יפו פְּעַמֶּיךָ בְּנִצְעָלִים בַּת נְדִיב", בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב [שנדבו לבו להכיר את בוראו] שנאמר: "נדיבי עמים נאספו, עם אלוקי אברהם" (תהלים מז. י). "אלוקי אברהם", ולא אלוקי יצחק ולא אלוקי יעקב? אלא "אלוקי אברהם" שהיה תחילה לגרים [בנדבת לבו להתגייר (רש"י)]. והיינו, שמצוה זו של עליה לרגל שענינה להתקרב יותר אל הבורא יתברך ולדבוק בו, מתייחד הענין שהולכים בדרכי אברהם אבינו שנדבו לבו לדבוק בבוראו. שהרי עשרה דורות לפניו היו מכעיסים ובאים (אבות פ"ה מ"ב) ובפרט דור הפלגה, ולא הסתפק במה שלא עשה כמעשיהם ושמר שבע מצוות בני נח, אלא נדבו לבו להתקרב אל בוראו עד שהיה לבחינת מרכבה לשכינה (בראשית רבה מז. ו) והגיע לשלמות בקיום: "שויתי ה' לנגדי תמיד" (תהלים טו. ה) בלי שום הסחת דעת (מורה נבוכים ח"ג פנ"א). וכל אדם שאינו מסתפק בכך שאינו הולך בדרך רעה, ואף לא בכך שמקיים חובותיו, אלא פונה להתעלות ולהוסיף דבקות בבוראו, כשם שעשו עולי הרגלים, משייך עצמו כתלמידו של אברהם אבינו.

הגדה של פסח "אהלי תורה" רב שטיינמן זצ"ל

מה ירך בסתר, אף דברי תורה בסתר!

תמוגי ירכיף (ז. ב)

מסופר כי פעם ביקר הגאון רבי יוסף ראזין מרוגטשוב בעל "צפנת פענח", אצל הגאון בעל "אבני נזר" מסוכטשוב, ישבו המארח והאורח ודברו בדברי תורה,

ובהיפרדם שלח ה"אבני נזר" את אחד התלמידים ללוותו. בקש הלה לנצל את ההזדמנות ולהכנס עם הרוגטשובר בשיח של תורה. הקשה לפניו קושיא והטה אזנו לשמוע ולקלוט את אשר מראי המקומות שבלי ספק ינבע, כדרכו של הרוגטשובר, אך להפתעתו, מלמל האורח הדגול: רבי, רבי חייא, ולא יסף... כששב לרבו, הרצה לפניו את הקושיא ותשובתו הסתומה: מה בקש הרוגטשובר לרמוז בתשובתך? ענהו האבני נזר: איך לא תבין? הלא גמרא מפורשת היא במסכת מועד קטן (טז.): פעם אחת גזר רבי שלא ילמדנו בשוק, שנאמר: "תמוגי ירכיף", מה ירך בסתר, אף דברי תורה בסתר. יצא רבי חייא ושנה לשני בני אחיו בשוק, ונהג בעצמו נידוי שלושים יום.

ספר "כמוצא שלל רב, שיר השירים"

מה יפו פְּעַמֶּיךָ בְּנִצְעָלִים בַּת נְדִיב תמוגי ירכיף פְּמו תְּלָאִים מְעֵשָׂה יְדֵי אָמֵן (ז. ב)

"מה יפו פְּעַמֶּיךָ בְּנִצְעָלִים בַּת נְדִיב", אומר הקב"ה לכנסת ישראל, כמה יפה ונאה את לפני משקיבלת על עצמך לשוב אליי. וזאת תדעי כי כשם שהנעליים מהוות הגנה לרגלי האדם שלא יינזק מן הקוצים והברקנים המצויים בדרכים, כך גם את ברגע ששבת בתשובה שלמה ובאת להסתופף בצל שכינתו, מעתה מוגנת הינך ושמורה מפני היצר הרע המניח מכשולים בדרכך. אם אכן צעדת בדרך התורה הקדושה והלכת בחוקות התורה, הרי ראויה את לתואר "בַּת נְדִיב" בתו של אברהם אבינו הנקרא "נְדִיב" (סוטה מט:)

הגדה של פסח "שירת דוד"

מה יפו פְּעַמֶּיךָ בְּנִצְעָלִים בַּת נְדִיב תמוגי ירכיף פְּמו תְּלָאִים מְעֵשָׂה יְדֵי אָמֵן (ז. ב)

תזכי על ידי קרבתך אלי להתחמק מן הקליפה הטמאה ובפרט מחטא "ירכיף" הוא חטא העריות אשר חטא זה הוא מקור כל הרעות "פְּמו תְּלָאִים" עוון זה הוא שורש כל המחלות הרוחניות, אשר כולם נוצרים על ידי "מְעֵשָׂה יְדֵי אָמֵן" כל החטאים הם מפרי מעלליו של יצר הרע, ומומחה להחטיא את האדם והוא כאומן גדול היודע בערמומיותו לצוד את האדם ברשתו ולהפילו בפת. לכן הרוצה להינצל מתחבולות היצר, חובה מוטלת עליו לצעוד בדרך התורה והמצוות. ואז "מה יפו פְּעַמֶּיךָ בְּנִצְעָלִים", כשם שהנעליים מגינות על האדם מפני התקלות שבדרכים, כך גם התורה מגינה על האדם מפני תחבולות האומן הגדול, היצר הרע.

הגדה של פסח "שירת דוד"

תמוגי ירכיף (ז. ב)

מאי דכתיב "תמוגי ירכיף", למה נמשלו דברי תורה כירך? לומר לך מה ירך בסתר אף דברי תורה בסתר

(סוכה מט:), כלומר, כל מה שאדם עושה, עליו לעשות בסתר. שאל רבי שלום שבדרון זצ"ל: ומה יקרה אם אדם לא יעשה בסתר? האם הוא יהיה בדרגה נמוכה יותר? הוא השיב, כי דברי תורה נמשלו ל"ירך". ומה קורה אם האדם מגלה את הירך, האם הוא רק פחות צנוע? ברור הדבר כי מי שהולך בירך מגולה, אין זה רק חסרון בצניעות, אלא הוא בזוי ומבוזה, כך גם מי שמפרסם את מעשיו הטובים, אין זה רק חסרון מעלה, אלא דבר בזוי.

הגדה של פסח "יחי ראובן"

שְׁרַף אֶגֶן הַסֵּהר אֶל יְחִסְר הַמְּזַג בְּטַנְגָּה עֲרַמַת חֲטָיִם סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנָיִם (ג.ז)

"שְׁרַף" זהו טוברך. כך פירשו האריז"ל והגאון מוילנא זצ"ל. וחשבתי בסייעתא דשמיא להסביר, שכשם שחיותו וגדילתו של העובר הוא מטבורה של אמו, כך גם כל הבריאה ניזונת ויונקת מעשרה ספירות עליונות שמהם יוצא אורו יתברך המקיים את כל אבי"ע (אצילות. בריאה, יצירה, עשייה). "אֶגֶן" עולה בגמטריא "דן", כלומר שבמעמד הר סיני נצטוו ישראל בכל דיני התורה. "הַסֵּהר" אם נחלקו לשנים. "ס הַר", הרי זה רמז לשישים ריבוא בני ישראל שעמדו למרגלות הר סיני לקבל את התורה. וזהו "שְׁרַף אֶגֶן הַסֵּהר", נכון אומנם שהבריאה ניזונת ויונקת מעשרה ספירות, אולם מבלי התורה הקדושה אין כח בידי עשר הספירות להחיות את העולם. שהרי עיקר קיום הבריאה והספירות העליונות מקורן בתורה, לכן כל העולמות המתניו בקוצר רוח לרגע שיעמדו "סהר" ס' ריבוא שיעמדו למרגלות הרי סיני, ויקבלו את דיני התורה הנרמזים בתיבת "אגן" אֶל יְחִסְר הַמְּזַג מלשון זיווג, אומר להקב"ה לכנסת ישראל כיון שאדם שאינו נושא אשה נחשב הוא לפלג גופא ולאדם חסר. והנה במעמד סיני דאגתי שלא יחסר לך זיווגך ונתתי לך את יום השבת כדאיתא בחז"ל (בראשית רבה יא): אמרה שבת לפני הקב"ה לכל ימות השנה יש בן זוג, ולי אין בן זוג! אמר לה הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך. ועל ידי זכות השבת: "בְּטַנְגָּה עֲרַמַת חֲטָיִם", רמז לתורה שנמשלה ללחם העשוי מחיטים שנאמר: "לכו לחמו בלחמי" (משלי ט. ה), כלומר, אם זכית להזדווג עם השבת ושמרת אותה כהלכתה, הרי על ידי זה "בְּטַנְגָּה עֲרַמַת חֲטָיִם", כביכול שכל התורה נמצאת בתוכך בבחינת "ותורתך בתוך מעי" שהרי אמרו חז"ל (שמות רבה כה. טז) שקולה השבת כנגד כל מצוות התורה וכל המקיימה כהלכתה כאילו קיים כל התורה כולה.

סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנָיִם: כיון שהזכיר להקב"ה לישראל את זיווג השבת, מעתה הוא משבח אותם ומזכיר להם את זיווגם במצרים שמרוב צדקותם די היה להם בגדר קל של שושנים בכדי להישמר מן העריות. ועל אף היותם שקועים במ"ט שערי טומאה. בכל זאת שמרו נשות ישראל על קדושתן וטהרתן, ולא נדווגו אלא לבעליהן.

הגדה של פסח "שירת דוד"

הלכה: תיקון ברכה תוך כדי דיבור לברכה דאורייתא מי שאכל לחם ושבע והתחיל לברך על העץ ועל פרי העץ בחושבו שאכל פירות שבעת המינים, אינו יכול לתקן תוך כדי דיבור ולהמשיך הא-ל הזן אותנו וכו', דבברכות דאורייתא לא מועיל תיקון, ולכן יאמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', ויתחיל בברכת הזן. אולם אם לא אכל כדי שביעה, יכול לתקן תוך כדי דיבור היות וברכת המזון שלו רק מדרבנן. וכן אם התחיל לברך על המחיה יכול לסיים הא-ל הזן אותנו וכו' דמחיה גם נחשב מזון ואינו טעות כלפי המזון ולכן נחשב מעין הברכה שאינו הפסק.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: כבוד, חקמים יתקלו; וכסילים, מרים קלון
ספר "משלי"

חקירה: התפסה בדבר הנדור

צריך להדפיס בדבר הנדור, או שא"א להתפיס בדבר האסור (המידות לחקר ההלכה יא-נא)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ותלמודו בידו

רב ידוע ביקר פעם אחת אצל הגאון בעל "שואל ומשיב" בתוך הדברים שאל הגאון את אורחו, מדוע עדיין לא חיבר שום חיבור על סוגיות הש"ס, כדרך הלמדנים, השיב לו הרב: מצינו: אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, משמע, שתלמודו עדיין בידו ולא הוציא אותו לאור

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזול לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר יוכבד, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr